

علت ضایعات بالای محصولات کشاورزی از مزرعه تا سفره چیست؟

بسیاری از کارشناسان براین باورند که ضایعات محصولات کشاورزی از مزرعه تا سفره بالاست که با ورود تکنولوژی و اصلاح فرهنگ مصرف باید آن را کاهش داد.

به گزارش پایگاه خبری صنعت غذا و کشاورزی (اگرو فود نیوز)، به نقل از باشگاه خبرنگاران جوان؛ بنابر آمار فائو، ایران با هدررفت سالانه ۳۰ تا ۳۵ درصد محصولات کشاورزی، رتبه نخست در دنیا را داراست که برای کاهش میزان ضایعات از مزرعه تا سفره باید تمهیداتی صورت گیرد تا امنیت غذایی پایدار محقق شود.

آقای سید جواد ساداتی نژاد وزیر جهاد کشاورزی در این خصوص می گوید: اگر با استفاده از فناوری و کمک نخبگان بتوانیم ضایعات محصولات کشاورزی را کاهش دهیم، از هدرروی ۱۳ میلیارد متر مکعب آب در سال جلوگیری می شود که با تعمیم همین نگاه، امنیت غذایی و بهره ور کردن فعالیت ها از منابع موجود تحقق می یابد.

آقای مجتبی خیام نکویی رئیس سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی گفت: سالانه ۲۵ تا ۳۰ درصد محصولات کشاورزی هدر می رود که این میزان ضایعات از مزرعه تا سفره زیبنده کشورما نیست.

خیام نکویی می گوید: سالانه با این میزان ضایعات در کشورما غذای ۲۴ میلیون نفر هدر می رود که با اجرای الگوی کشت و نفوذ علم و فناوری به بخش تولید، بهره وری افزایش و دورریز کاهش می یابد.

با توجه به آنکه دست اندرکاران بخش کشاورزی معتقدند که میزان ضایعات محصولات کشاورزی از مزرعه تا سفره اتفاق می افتد؛ بنابراین با استفاده از تکنولوژی های نوین و ورود شرکت های دانش بنیان باید این میزان را کاهش داد تا با صادرات به کشورهای همسایه بتوان ارزآوری مناسبی را بدست آورد.

میزان ضایعات بالای محصولات کشاورزی بیانگر هدررفت منابع آب و خاک است

سیدجعفر حسینی مشاور اتاق اصناف کشاورزی گفت: ضایعات محصولات کشاورزی در محدوده ۳۰ درصد و حتی بیشتر از این رقم اعلام می شود که با این وجود یک سوم محصولات در بخش های مختلف تولید تا مصرف هدر می رود.

به گفته او، ضایعات محصولات کشاورزی در قسمت های مختلف کاشت، برداشت، حمل و توزیع رخ می دهد. به عنوان مثال در فصل کاشت استفاده از بذر مازاد بر نیاز به ضایعات تبدیل می شود که راهکار کاهش هدررفت بذر در مزارع آن است که ماشین آلات کاشت به روز رسانی و شیوه کاشت در برخی محصولات استفاده شود.

حسینی ادامه داد: وقتی در بخش باغبانی، نهال بی کیفیت و فاقد شناسنامه کاشته می شود، چند سال بعد وقتی به باردهی می رسد، محصول لازم را نمی دهد که این موضوع بیانگر ضایعات محصولات کشاورزی است.

مشاور اتاق اصناف کشاورزی با بیان اینکه در حوزه برداشت غلات ضایعات بالاست، گفت: با توجه به فرسودگی کمباین یا مناسب نبودن کمباین با نوع محصول موجب شده تا ضایعات افزایش یابد که نوسازی و متناسب سازی ماشین آلات با نوع محصول، ضایعات را کاهش می دهد.

او کمبود یا نبود صنایع تبدیلی و تکمیلی را از دیگر علل ضایعات محصولات کشاورزی اعلام کرد و گفت: ضایعات محصولات زراعی و باغی به سبب کمبود صنایع تبدیلی و تکمیلی بالاست که براین اساس سرمایه گذاری در این بخش باید افزایش یابد تا بخش خصوصی به ایجاد صنایع

تبدیلی متناسب با بخش کشاورزی ترغیب شود.

حسینی با بیان اینکه بخشی دیگر از علل ضایعات محصولات کشاورزی به نبود بازار مناسب باز می‌گردد، گفت: اگر قیمت محصولات کشاورزی متناسب با هزینه های تولید نباشد و به عبارت دیگر تولید مقرون به صرفه نباشد، بدیهی است که میزان ضایعات افزایش می یابد چرا که کشاورز رغبتی به جمع آوری محصول ندارد یا با دقت آن را جمع آوری نمی کند که با این وجود الگوی کشت بصورت عملیاتی و ساماندهی و قیمت گذاری متناسب با هزینه های تولید باید صورت گیرد.

او ادامه داد: اکنون سردخانه متناسب با نگهداری محصولات را نداریم که با این وجود سرمایه گذاری مناسب باید در این حوزه صورت گیرد.

مشاور اتاق اصناف کشاورزی با بیان اینکه میزان ضایعات در حوزه مصرف بالاست، گفت: اکنون میزان ضایعات در بخش برنج، نان، میوه و صیفی در حوزه مربوط به خانوار بالاست که با فرهنگ سازی این موضوع باید اصلاح شود.

او گفت: بنابر آمار ضایعات هر یک از بخش های کاشت، داشت و برداشت، ضایعات ۳۰ درصدی محصولات کشاورزی از مزرعه تا سفره را ایجاد کرده است که کاهش این میزان ضایعات از هدررفت منابع آب و خاک و خروج ارز از کشور را کاهش می دهد. براین اساس برای هر یک از این بخش ها، متولی امر در جهت کاهش ضایعات باید برنامه ریزی کند.

شرکت های دانش بنیان برای کاهش ضایعات محصولات کشاورزی باید پای کار آیند

قاسم پیشه ور رئیس نظام صنفی کشاورزی گفت: ضایعات محصولات کشاورزی در تمامی زیربخش ها همچون مزرعه و باغ، حمل، کارخانه، میدان میوه و تره بار و منازل رخ می دهد که براین اساس باید یک مسیر مهندسی طی شود تا میزان ضایعات در مقاطع مختلف کاهش یابد.

به گفته او، شرکت های دانش بنیان برای کاهش میزان ضایعات محصولات کشاورزی از مزرعه تا سفره باید پای کار آیند.

پیشه ور ادامه داد: همه تولیدکنندگان و مصرف کنندگان به دلایل مختلف اقتصادی باید حداقل ضایعات را داشته باشند تا شاهد کاهش هدررفت محصولات کشاورزی باشیم.

رئیس نظام صنفی کشاورزی با بیان اینکه در زنجیره تولید از مزرعه تا سفره ضایعات داریم، گفت: امروزه با ورود تکنولوژی و سردخانه صنعتی، امکان نگهداری محصولات ماه ها در سردخانه وجود دارد که این موضوع در کاهش ضایعات تاثیر بسزایی دارد چرا که دیگر نیازی به خام خوری محصولات نیست.

او گفت: اگر میزان ضایعات محصولات کشاورزی با ورود شرکت های دانش بنیان و ایجاد سردخانه های صنعتی هرچقدر کاهش یابد، به همان نسبت میزان واردات و خروج ارز از کشور کاهش و در مقابل بدلیل صادرات ارزآوری افزایش می یابد.

دورریز در بخش غذا بالاست/ اصلاح فرهنگ مصرف امری مهم در کاهش ضایعات محصولات کشاورزی

علیرضا نظری عضو کمیسیون کشاورزی مجلس گفت: وقتی بذر بصورت اصولی در مزرعه کشت نمی شود، بدیهی است که دورریز محصولات افزایش می یابد. درحالیکه اگر کشت به روش مکانیزاسیون انجام شود، بذر کمتری مصرف می شود.

به گفته او، بخشی از دورریز و هدررفت محصولات کشاورزی مربوط به حوزه برداشت است چرا که تجهیزات برداشت همچون کمباین عمرشان بالاست که این امر یکی از علل هدررفت محصولات است.

نظری با تاکید بر ایجاد زیرساخت های لازم همچون سردخانه و صنایع تبدیلی و تکمیلی گفت: اگر محصولات کشاورزی در محیط مناسب نگهداری و متناسب با نیاز بازار عرضه شود و از طرفی فرهنگ مصرف اصلاح شود، هدررفت محصولات کشاورزی کاهش می یابد.

عضو کمیسیون کشاورزی ادامه داد: زمانیکه خانوارها بیش از نیاز خانوار میوه و سبزی خریداری می کنند، تاخیر در مصرف منجر به کاهش کیفیت محصولات تولیدی می شد که با این وجود در بحث غذا، فرهنگ سفره با مشکلات جدی روبروست که با فرهنگ سازی باید اصلاح شود.

به گفته او، علی رغم آنکه تولید محصولات اساسی در شرایط بحران آبی هزینه بر است، اما دورریز در بخش غذا به سبب پخت مازاد بالاست، همچنین میزان ضایعات نان به سبب خرید بیش از نیاز بالاست که این امر بدان معناست که با خریو مازاد بر مصرف و کاهش کیفیت، دورریز بالاست.

عضو کمیسیون کشاورزی گفت: اکنون در بحث دورریز محصولات کشاورزی جایگاه خوبی نداریم، درحالیکه با اصلاح فرهنگ می توان از کاهش کیفیت محصولات خریداری شده جلوگیری کرد.

علی رغم اقلیم ۴ فصل و پتانسیل بالای بخش کشاورزی، اما در تامین برخی محصولات به خارج وابسته هستیم. این درحالی است که با ورود تکنولوژی و شرکت های دانش بنیان و اجرای الگوی کشت در مزارع و باغات می توان دورریز محصولات کشاورزی را به طور چشمگیری کاهش داد که این موضوع خود در کاهش واردات و وابستگی به دیگر کشورها تاثیر بسزایی دارد.

سرویس خبری: کشاورزی

منبع: باشگاه خبرنگاران جوان